

23.11.2023

Liite normienpurkuehdotuksien perusteluksi

Ehdotus 12. Otetaan käyttöön yhden luukun periaate

- **Perustelu:** Toteutetaan hallitusohjelmakirjaus. Yhden luukun periaate helpottaa byrokratiaa ja vähentää hallinnollista taakkaa yrityksille. Uusi lupaviranomainen ei kysy asiakkaalta tiedot kuin kerran.
- Olemme esittäneet, että:
 1. Hallitus sitoutuu ottamaan käyttöön investointilupien osalta yhden luukun mallin (1 asiointikanava, 1 hakemus ja 1 valitusmahdollisuus). – **edellyttää lisäsääntelyä**
 2. Perustetaan valtakunnallinen ja keskitetty lupa-, valvonta- ja ohjausviranomainen yhdistämällä aluehallintovirastojen ja ELY-keskusten ympäristöasiat samaan organisaatioon, joka toimii OM:n tai VM:n alaisuudessa. – **edellyttää uutta sääntelyä**
 3. Säädetään yksi lupamenettelylaki, johon yhdistetään - **edellyttää sääntelyä, mutta samalla purettaneen päällekkäisiä säännöksiä**
 - a. Laki eräiden ympäristöllisten lupamenettelyjen yhteensovittamisesta 764/2019
 - b. Laki Euroopan unionin yhteistä etua koskevien energiahankkeiden lupamenettelystä 684/2014
 - c. Laki uusiutuvan energian tuotantolaitosten lupamenettelyistä ja eräistä muista hallinnollisista menettelyistä 1145/2020.

Ehdotus 15. Puretaan energiayhteisöihin liittyvää sääntelyä

- **Perustelu:** Hajautettujen energiayhteisöjen ja aktiivisten asiakkaiden energian jakamista tulisi helpottaa kaikkialla Suomessa. Hajautetun virtuaalisen energiayhteisön jäsenten tulisi voida sijaita missä päin Suomea tahansa ja hyödyntää julkista sähköverkkoa sähkönjakelussa. Hyvin rakennettu energiayhteisöjen sääntely tukee sähkön kuluttajien mahdollisuuksia osallistua aktiivisesti sähkömarkkinoille. Energiayhteisöjen edistäminen voi myös lisätä kulutusjoustoja

- muutetaan sähkömarkkinalain 11§ niin, että laki mahdollistaa teolliseen ympäristöön suunnitellut suljetun jakeluverkon energiayhteisöt ilman raskaita lupaprosesseja sekä niin, että myös kuluttajat voivat olla osa kyseisiä jakeluverkkoja. Poistetaan tai nostetaan sähkömarkkinalain 13§ asetettu pienimuotoisen sähköntuotannon (2MVA) raja mahdollistaen teollisen ympäristön energiayhteisöt

Ehdotus 17. Sujuvoitetaan ja vauhditetaan investointeja

- **Perustelu:** Suomi tarvitsee lisää investointeja. Investointien vauhdittamiseksi tulee sujuvoittaa kaavoitusta ja muutoksenhakua. Vähennetään kaavoituksen tasoja ja helpotetaan kaavojen yksityiskohtaisuutta. Muutoksenhakua on kevennettävä, jotta yhdestä hankekokonaisuudesta on mahdollista hakea muutosta vain kerran.
- **Kaavoitus:**
 1. Säädetään uusi alueiden käyttölaki kaavoitusprosessia nopeuttamalla ja sujuvoittamalla. – puretaan vanha ja toimimaton maankäyttö- ja rakentamislaki
 2. Veloitetaan viranomaiset ilmoittamaan arvio sitä, kuinka kauan hanketta koskeva kaavamenettely kestää.
 3. Taataan kiinteistön omistajalle oikeus tehdä investointi- tai yritystoimintahankettaan koskevan aloite ja valmistella kaava kunnan päätettäväksi
 4. Maakuntakaavoitus muutetaan strategiseksi siten, että hankkeet voivat edetä myös kuntakaavoituksella.
 5. Vähennetään kaavatasoja ja kaavojen yksityiskohtaisuutta.
- **Muutoksenhaku:**
 1. Yhdestä hankekokonaisuudesta saa hakea muutosta vain kerran.
 2. Hankkeita koskevien maankäyttö- ja lupamenettelyiden osalta säädetään, että viranomaiset eivät lähtökohtaisesti saa valittaa toistensa päätöksistä.
 3. Parannetaan kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia kaavojen valmisteluvaiheessa, mutta samalla rajataan kaavojen valitusoikeus koskemaan vain asianosaisia.
 4. Turhien valitusten karsimiseksi selvitetään eri vaihtoehtoja, kuinka turhia valituksia voitaisiin vähentää erityisesti kaavoitus-, rakentamis- ja ympäristölupa-asioissa, ml. oikeudenkäyntimaksujen etupainotteisuus

Ehdotus 34. Mikrokokoiset yritykset rajattava lakisääteisen tilintarkastusvelvollisuuden ulkopuolelle

- **Perustelu:** Pienimmissä yrityksissä rajan nosto vähentäisi tarpeetonta tilintarkastusvelvoitetta ja säästäisi kustannuksia. Suomessa on Maltan jälkeen alhaisimmat rajat Euroopassa.
- Tilintarkastuslain 2 luvun 2.2 §:ää muutettava:
 - Jollei muussa laissa toisin säädetä, tilintarkastaja voidaan jättää valitsematta yhteisössä, jossa sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella on täytynyt enintään yksi seuraavista edellytyksistä:
 - ~~taseen loppusumma ylittää 100 000 euroa;~~
 - ~~liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ylittää 200 000 euroa; tai~~
 - palveluksessa on keskimäärin yli ~~kolme~~ kymmenen henkilöä

Ehdotus 42. Yhtenäistetään sidosyksiköiden ulosmyyntirajat

- **Perustelu:** Yhtenäistetään sidosyksiköiden ulosmyyntirajat hallitusohjelman mukaisesti 5 % tai enintään 500 000 euroon liikevaihdosta.
- Tätä varten kumotaan jätelain 145 a § ja muutetaan Hankintalain 16 §

Ehdotus 43. Turvataan kilpailuneutraaliteetti jätehuollon toimialalla

- **Perustelu:** Hallitusohjelmakirjaus. Tarkennetaan kuntien toissijaista vastuuta (TSV) jätelaissa niin, että kunta voi myydä jätehuoltopalveluja elinkeinoelämälle vain todellisessa markkinapuutteessa.
- Jätelain 33 §:ää muutettava

Ehdotus 44. Kuntien vastuu rajataan jätelaissa vain asumisessa syntyvään jätteeseen

- **Perustelu:** Hallitusohjelmakirjaus. Tämä muutos antaisi asiakkaille mahdollisuuden valita yhä useammassa tapauksessa, mikä yritys hoitaa heidän jätehuoltonsa.
- Poistetaan jätelain 32 §:n 1 momentin 2–4 kohdat.

- Muutetaan jäteasetuksen 5 § poistamalla seuraavat yliviitattut kohdat: Jätelain 32 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua vapaa-ajan asunnossa syntyvää jätettä on pääasiassa omaan käyttöön tarkoitetuissa kesämökeissä, vuokrattavissa lomamökeissä ja osakkeissa ja muissa vastaavissa vapaa-ajan asuinrakennuksissa syntyvä jäte. Tällaisena jätteenä ei kuitenkaan pidetä hotellinomaisia palveluja tarjoavassa lomakylässä syntyvää jätettä

Ehdotus 46. Poistetaan yrittäjät uuden alun esteenä olevat luvanvaraiset elinkeinojen edellytykset

- **Perustelu:** Pääsääntöisesti omaa elinkeinoaan voi Suomessa harjoittaa vapaasti. Osa elinkeinoista edellyttää kuitenkin luvan saamista tai ilmoituksen tekemistä viranomaiselle tai lailla on asetettu palveluntuottajalle tiettyjä edellytyksiä. Vaaditut edellytykset voivat kuitenkin estää yritystoiminnan perustamisen, jos henkilö on aikaisemmin ollut konkurssissa tai hänellä on maksamattomia velkoja ulosotossa. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että yrittäjän uusi alku ja mahdollisuus työllistää itsensä estyvät. Jos konkurssiin tai maksuvaikeuksiin ei liity mitään moitittavaa tai lainvastaista, ei esteille voida katsoa olevan tänä päivänä enää perusteita.
- Alkoholilaki 13 §: Hakijaan liittyvät yleiset edellytykset

Luvan myöntämisen edellytyksenä on luonnolliselle henkilölle, että:

- 1) hakija on täysi-ikäinen, hänen toimintakelpoisuuttaan ei ole holhustoimesta annetun lain (442/1999) 18 §:n nojalla rajoitettu eikä hänelle ole mainitun lain 8 §:n 1 momentin nojalla määrätty edunvalvojaa;
- 2) hakija ei ole konkurssissa ja hän kykenee varallisuutensa puolesta huolehtimaan toiminnasta ja lakisääteisten velvollisuuksiensa täyttämisestä;
- 3) hakija tunnetaan luotettavaksi ja hän on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva.

Luvan myöntämisen edellytyksenä on oikeushenkilölle, että:

- ~~1) hakija ei ole konkurssissa ja se kykenee varallisuutensa puolesta huolehtimaan toiminnasta ja lakisääteisten velvollisuuksiensa täyttämisestä;~~
- 2) sen hallintoelimiin kuuluvat henkilöt ja toimitusjohtaja sekä avoimessa yhtiössä yhtiömiehet ja kommandiittiyhtiössä vastuunalaiset yhtiömiehet täyttävät 1 momentin 1–3 kohdassa säädetyt edellytykset.

Luvan myöntämisen edellytykset eivät täyty edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitulla tavalla, jos hakijan tai henkilön aikaisempi toiminta osoittaa kokonaisuutena

hakijan tai henkilön ilmeisen sopimattomaksi harjoittamaan tämän lain mukaista elinkeinotoimintaa.

Edellä 3 momentissa tarkoitettuna aikaisempaan toimintana pidetään sitä, että:

- ~~1) hakija tai henkilö on huomattavissa määrin tai toistuvasti laiminlyönyt verojen tai muiden julkisten maksujen suorittamisen taikka henkilö on käyttänyt määräysvaltaa oikeushenkilössä, joka on vastaavalla tavalla laiminlyönyt verojen tai muiden julkisten maksujen suorittamisen;~~
- ~~2) hakija tai henkilö on ulosmittauksen tai muun selvityksen mukaan muutoin kuin tilapäisesti kykenemätön vastaamaan veloistaan;~~
- 3) hakijalta tai henkilöltä on viimeksi kuluneen viiden vuoden aikana peruutettu pysyvästi tämän lain mukainen lupa, taikka henkilö on käyttänyt määräysvaltaa oikeushenkilössä, jolta on saman ajan kuluessa peruutettu pysyvästi tämän lain mukainen lupa;
- 4) henkilö on viimeksi kuluneiden viiden vuoden aikana tuomittu rangaistukseen tahallisesta elinkeinotoiminnan harjoittamiseen liittyvästä rikoksesta, josta voi seurata vankeutta;
- 5) henkilön voidaan päihtyneenä tehtyjen rikosten tai rikkomusten taikka päihtymyksen vuoksi tehtyjen poliisilain (872/2011) 2 luvun 2 §:ssä tarkoitettujen kiinniottamisten perusteella katsoa käyttävän väärin päihdyttäviä aineita.

Luvan myöntämisen edellytykset voidaan arvioida tosiasiallisten olosuhteiden mukaisesti, jos hakemuksesta tai olosuhteista muutoin käy selvästi ilmi, että hakijan toimintaa johtaa tai sen hallintoa hoitaa muu henkilö kuin edellä 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu henkilö ja menettelyyn liittyvät järjestelyt on esitetty tosiasiallisten olosuhteiden vastaisesti luvan myöntämisen edellytyksistä annettujen säännösten kiertämiseksi.

- Varhaiskasvatuslaki 43 a §: Yksityisen varhaiskasvatuksen harjoittamisen yleiset edellytykset

Palveluntuottajan tulee täyttää koko toiminnan ajan seuraavat yleiset edellytykset:

- ~~1) palveluntuottaja ei ole konkurssissa ja, jos hän on yksityinen henkilö, hän on täyttänyt 18 vuotta eikä hänen toimintakelpoisuuttaan ole rajoitettu eikä hän ole liiketoimintakiellossa;~~
- ~~2) palveluntuottaja ei ole käyttänyt määräämisvaltaa yhteisössä, joka on viimeksi kuluneiden kolmen vuoden aikana asetettu konkurssiin;~~

- 3) palveluntuottajalla ei ole ulosotossa verovelkoja tai muita julkisia velkoja, velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuustodistuksin eikä muita sellaisia veroihin tai lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin liittyvien velvollisuuksien laiminlyöntejä tai ulosotossa muita hänen maksukykyinsä nähden vähäistä suurempia velkoja, jotka vaarantavat palveluntuottajan luotettavuuden;
- 4) palveluntuottajan aikaisemmassa toiminnassa ei ole todettu vakavia puutteita asiakasturvallisuudessa tai, jos tällaisia puutteita on ollut, valvontaviranomaisen aikaisemmat huomautukset ja määräykset ovat johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen ja epäkohtien poistamiseen.

Jos 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetuissa seikoissa tapahtuu muutoksia, on muutoksista ilmoitettava viipymättä kirjallisesti päiväkotitoiminnan osalta lupaviranomaiselle ja perhepäivähoidon osalta kunnan monijäseniselle toimielimelle siinä kunnassa, jossa palveluja tuotetaan.

Mitä 43 §:ssä ja 1 momentissa säädetään palveluntuottajasta, koskee myös sitä, joka omistuksen, sopimuksen tai muun järjestelyn perusteella käyttää määräämisvaltaa palveluntuottajan puolesta. Jos lupa on myönnetty oikeushenkilölle ja oikeushenkilön omistukseen, sopimukseen tai muuhun järjestelyyn perustuva määräysvalta siirtyy, luvanhaltijan on ilmoitettava siitä lupaviranomaiselle kahden viikon kuluessa määräysvallan siirtymisestä

- Laki yksityisistä sosiaalipalveluista 10 § luvan myöntäminen

Lupa myönnetään palvelujen tuottajalle, jos sen toimintayksiköt täyttävät 4 §:ssä säädetyt edellytykset ja jos se kykenee asianmukaisesti vastaamaan taloudellisista velvoitteistaan. ~~Palvelujen tuottajan, joka on konkurssissa tai jolla on maksukykyinsä nähden vähäistä suurempia erääntyneitä verovelkoja tai saatavia ulosotossa, ei katsota kykenevän asianmukaisesti vastaamaan taloudellisista velvoitteistaan~~

- Laki liikenteen palveluista 6 § Taksiliikenneluvan myöntäminen

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta taksiliikenneluvan luonnolliselle henkilölle: (23.11.2018/984)

- 5) ~~jolla ei ole veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksien laiminlyöntejä eikä muita ulosotossa olevia velkoja, jotka ovat hänen maksukykyinsä nähden vähäistä suurempia, eikä velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuustodistuksin;~~

Liikenne- ja viestintävirasto myöntää hakemuksesta taksiliikenneluvan oikeushenkilölle: (23.11.2018/984)

- 4) ~~jolla ei ole veroihin, lakisääteisiin eläke-, tapaturma- tai työttömyysvakuutusmaksuihin taikka Tullin perimiin maksuihin liittyvien velvollisuuksien laiminlyöntejä eikä muita ulosotossa olevia velkoja, jotka ovat hakijan maksukykyyn nähden vähäistä suurempia, eikä velkoja, jotka on palautettu ulosotosta varattomuustodistuksin;~~